

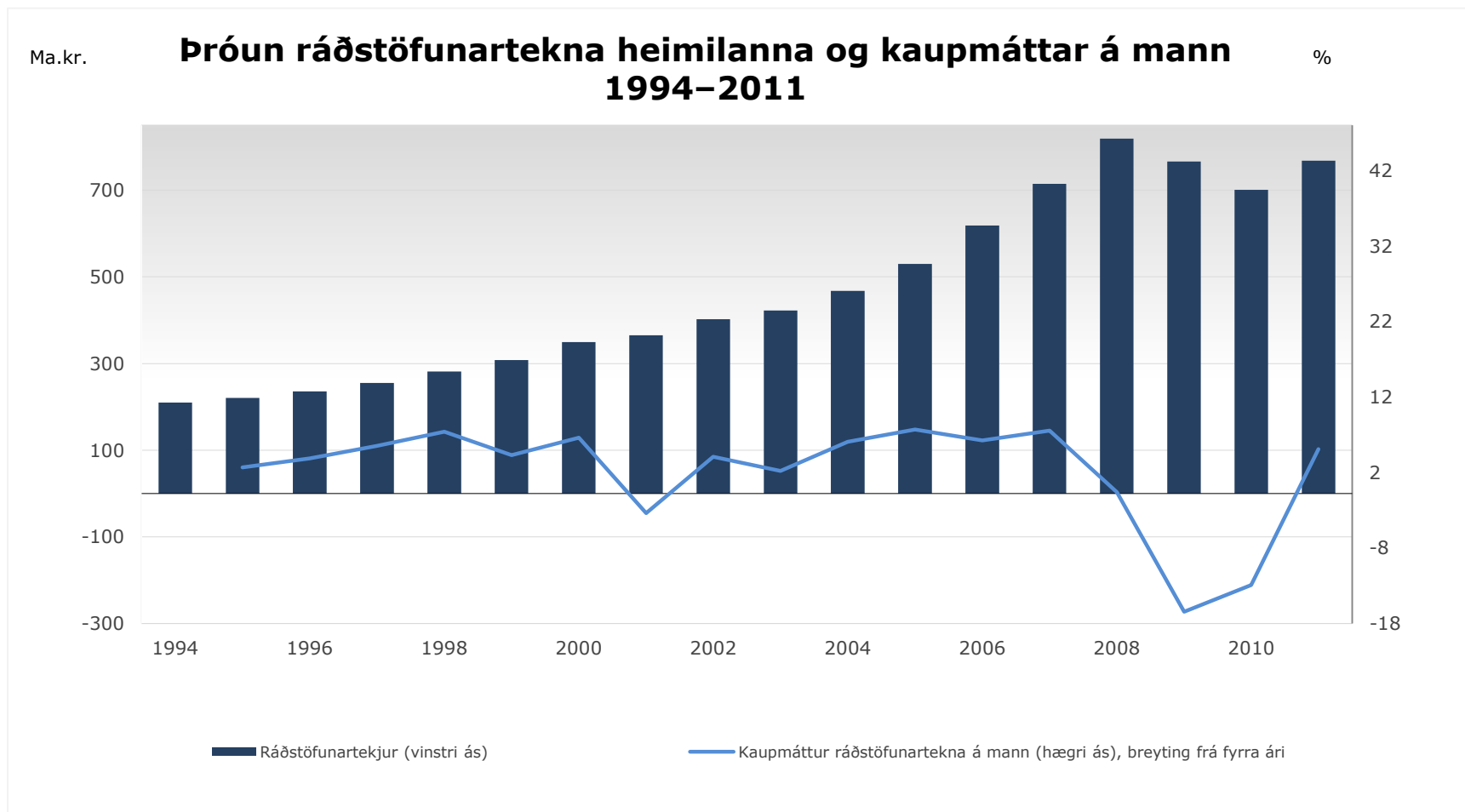

Ráðstöfunartekjur heimilanna

*Guðmundur Sigfinnsson
Hagstofa Íslands
Málstofa um heimilin haldin á 43. þingi BSRB
11. október 2012*

Ráðstöfunartekjur heimilanna

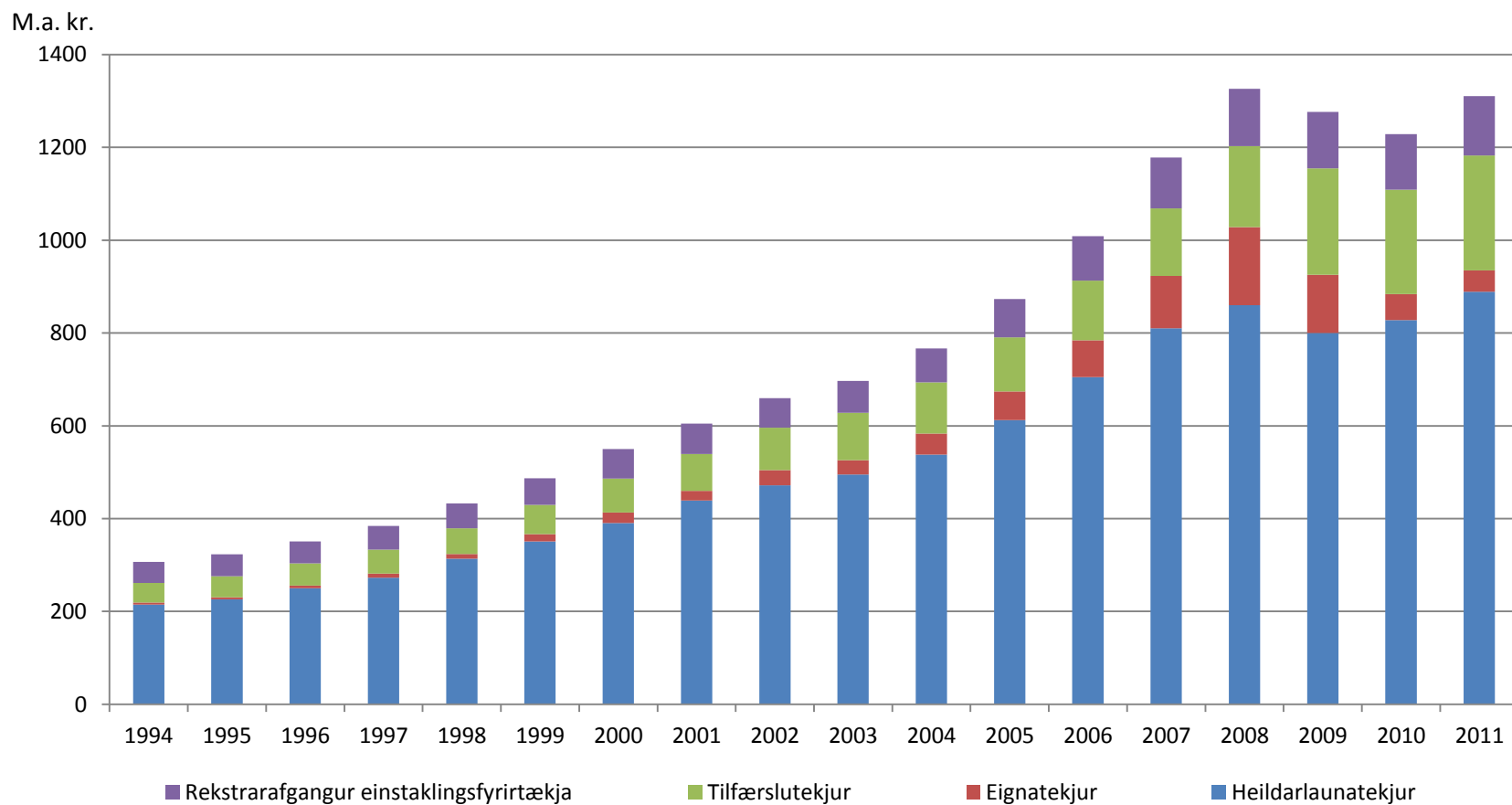
Ráðstöfunartekjur

- Samtala heildarlaunatekna, eignatekna, tilfærslutekna og reiknaðs rekstrarafgangs en að frádregnum eigna- og tilfærsluútgjöldum.

Tekjur

- **Heildarlaunatekjur:** Launatekjur, ökutækjastyrkir, dagpeningar, framlög atvinnurekenda, náms- og rannsóknarstyrkir, aðrar tekjur ótaldar annars staðar
- **Eignatekjur:** vaxtatekjur, arður af hlutabréfum
- **Tilfærslutekjur:** greiðslur frá TR, fjárhagsaðstoð frá sveitarfélögum, greiðslur úr lífeyrissjóðum, bætur, fæðingaorlofsgreiðslur
- **Rekstrarafgangur einstaklingsfyrirtækja:** reiknuð laun vegna atvinnureksturs, hreinar tekjur af atvinnurekstri, rekstrarafgangur af rekstri íbúðarhúsnæðis

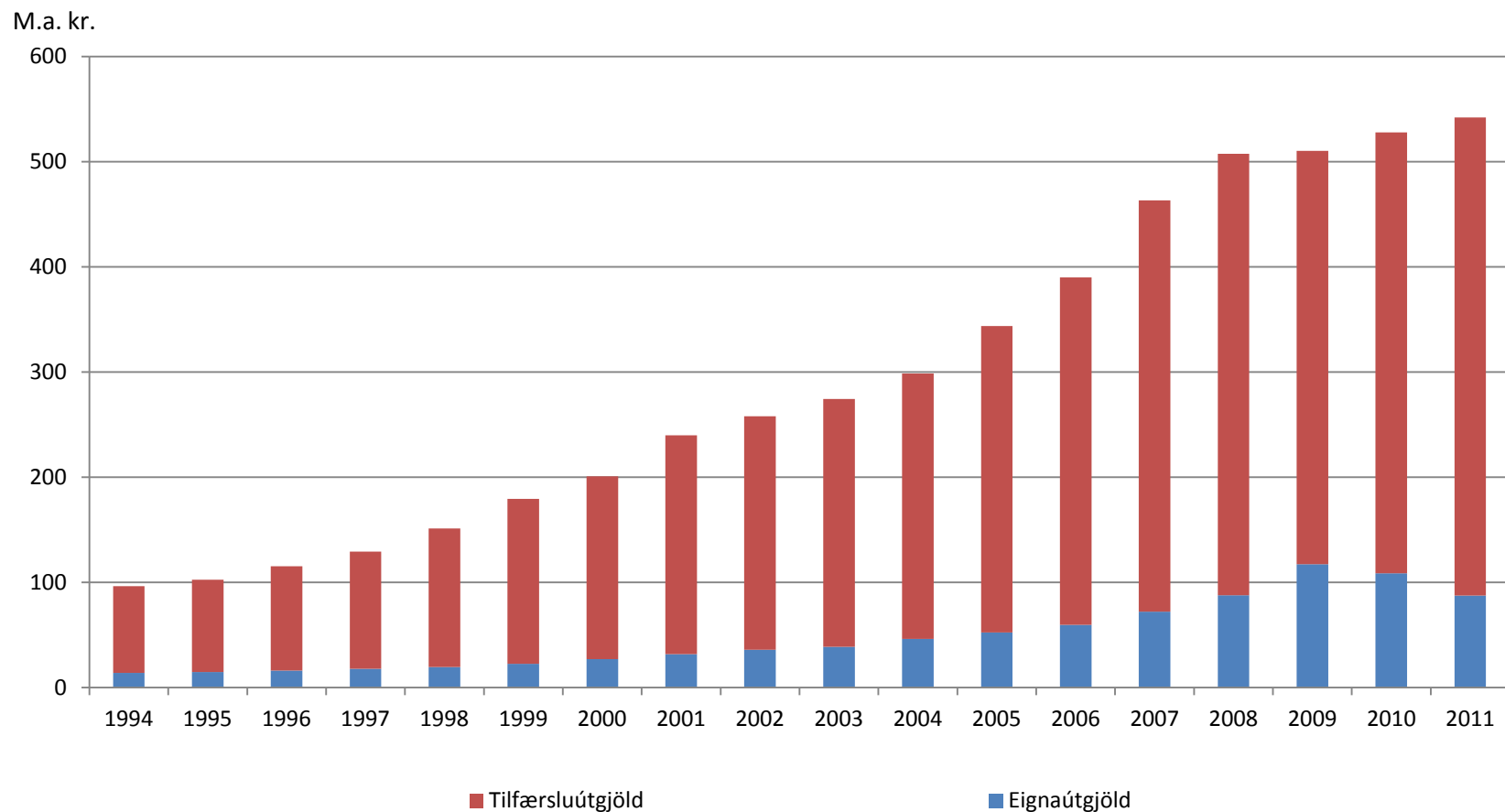
Heildartekjur

Útgjöld

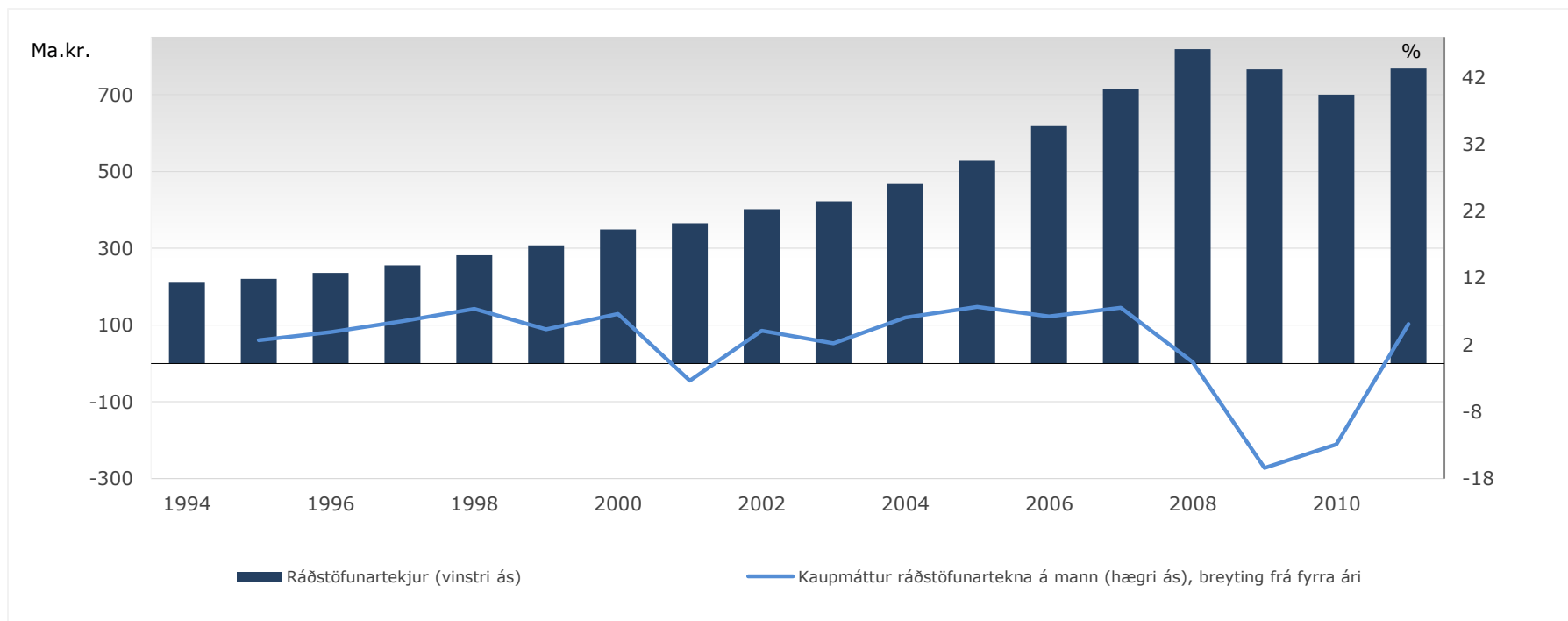
- **Eignaútgjöld:** vaxtagjöld vegna íbúðakaupa, önnur vaxtagjöld, leiga af landi
- **Tilfærslugjöld:** skattar á tekjur og eignir, tryggingagjald, iðgjöld til lífeyrissjóða, önnur tilfærsluútgjöld

Heildarútgjöld

Kaupmáttur ráðstöfunartekna

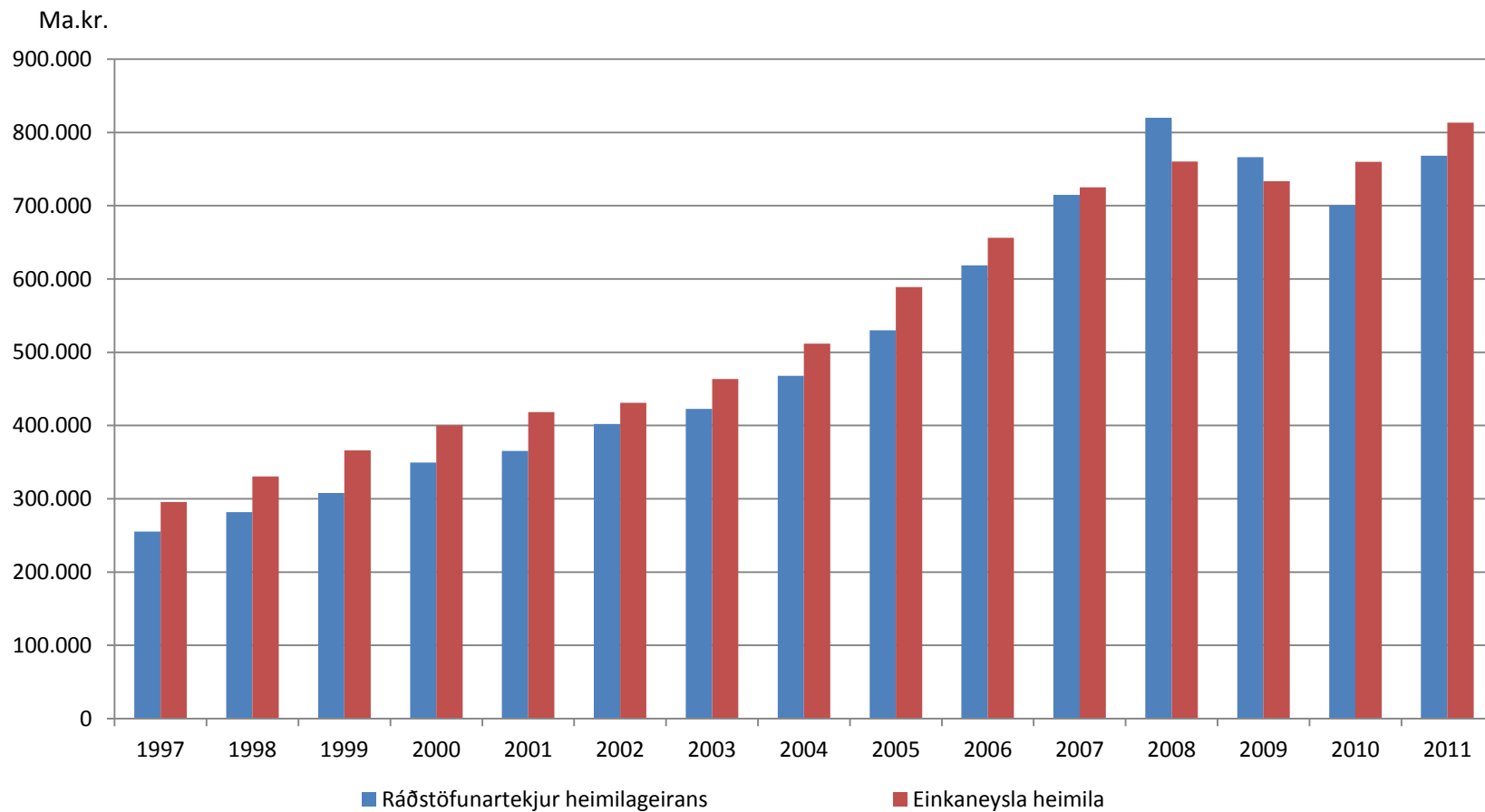
- Jókst að meðaltali um 4,3% á ári á tímabilinu 1994-2008
- 5,1% aukning á kaupmætti 2011
- 12,9% kaupmáttarrýrnun á árinu 2010 og 16,4% 2009.

Ráðstöfunartekjur 2011

- Heildartekjur hækkuðu um 6,7% frá fyrra ári
 - 7,4% hækkun heildarlaunatekna (7,6% í hreinum launatekjum)
 - 10,2% hækkun tilfærslutekna
 - 6,5% hækkun í rekstrarafgangi einstaklingsfyrirtækja
 - 17,4% lækkun í eignatekjum
- Heildarútgjöld hækkuðu um 2,7%
 - 8,4% hækkun tilfærslugjalda
 - 19,5% lækkun eignaútgjalda
- Hækkun ráðstöfunartekna um 9,6%
 - 5,1% kaupmáttaraukning ráðstöfunartekna á mann

Hreinn sparnaður

Verðbólga

- Verðbólga er mæld sem breyting á vísitölu neysluverðs
- Frá 1995 notuð til verðtryggingar á fjárskuldbindingum samkvæmt lögum. Áður var notuð samsett lánskjaravísitala.
- Mikilvæg við peningastjórn Seðlabanka.
- Notuð við mat á kaupmætti.
- Notuð til staðvirðingar á ýmsum stærðum, svo sem launum, tekjum og útgjöldum.

Vísitala neysluverðs

- Mælir verðbreytingar á neysluútgjöldum meðalheimilis.
- Í vörukörfunni eru ársmeðalútgjöld heimilisins.
- Skipt niður á allar vörur og þjónustu sem heimilið kaupir.
- Eigin húsnæði: Reiknað leiguígildi þess að búa í eigin húsnæði. Notendakostnaður.
- Fastgrunnsvísitala – skipt um grunn (vörukörfu) í mars ár hvert.

Umfang

- Nær til allra neysluútgjalda heimila innanlands
- Útgjaldaskilgreining svipuð og notuð er í Þjóðhagsreikningum
- Útgjöldin eru mæld með virðisaukaskatti og öðrum óbeinum sköttum og gjöldum
- Til neyslu telst einnig leiguígildi vegna afnota af eigin íbúð
- Vísitalan mælir ekki
 - Breytingar á tekjum, beinum sköttum eða tekjutilfærslum.
 - Lífeyrissjóðsiðgjöld, félagsgjöld, sektir eða afborganir
 - Hvernig greitt er fyrir vörur og þjónustu

Heimildir

- Rannsókn á útgjöldum heimilanna.
 - Árleg úrtakskönnun hjá um 1.200 heimilum.
 - Niðurstöðum þriggja ára steipt saman.
- Grunnur mars 2012 byggir á niðurstöðum fyrir árin 2008-2010.
- Aðrar heimildir: Fasteignamat til að reikna eigin húsnæði, ÁTVR, Umferðarstofa (nýskráning ökutækja), Fjármálaeftirlitið (tryggingar), gögn um virðisaukaskattsvelt, ferðaþjónustu ofl.

Verðtrygging

- Verðtrygging sett á í febrúar 1979 með Ólafslögum. Þá samsett úr 2/3 hluta vísitölu neysliverðs og 1/3 hluta byggingarvísitölu
- Breytt 1989: er laun komu inn: 1/3 launavísitala, 1/3 byggingar, 1/3 VNV Til 1995.
- Til 1995 var hún reiknuð og gefin út af Seðlabanka.
- Frá 1995 hefur Hagstofan gefið hana út.

Talnaupplýsingar

- Ráðstöfunartekjur heimilageirans:

<http://www.hagstofa.is/?PageID=95&NewsID=9247>